

PCCP:n omistajaseurojen johtokunnan kokous Tukholmassa (25.5.2018)

Vuoden 2018 PCCP:n (Physical Chemistry Chemical Physics) omistajaseurojen johtokunnan (ownership board) vuotuinen kokous pidettiin Tukholmassa toukokuun loppupuolella Ruotsin edustajan Krister Holmbergin isännöimänä. Auringon hemmotellessa keväistä Tukholmaa pidimme lähes 5 tuntia kestävästä kokouksesta Norra Latinin konferenssikeskuksessa Tukholman keskustassa. Paikalla oli suurin osa 19 omistajaseuran edustajista ja lisäksi kustantajan, eli Royal Society of Chemistryn (RSC) edustajina Katie Lim (Executive editor), Fiona McKenzie (Publisher) ja Charlotte Marshall (publishing editor). Kaukaisimmat vieraat olivat Seong Keun Kim Etelä-Koreasta ja etäyhteydellä mukana ollut Hans-Peter Looock Kanadasta.

Varsinaisessa kokouksessa tärkeimpinä asioina olivat uusien jäsenten valinta editorial boardiin, RSC:n ja omistajaseurojen välisen rojaltsopimuksen uudistaminen sekä huijaustapauksen käsittely. Editorial boardin jäsenten valintaprosessi on varsin huolellinen ja perusteellinen ja se sisältää paljon kriittistä ja ajoittain kiihkeääkin keskustelua. Valinnoissa pyritään siihen, että eri alat olisivat sopivasti edustettuina suhteessa lähettyjen käsikirjoitusten osuuteen kyseisillä aloilla. Ennen keskustelun aloittamista käytiin läpi tiedostamattomien ennakkoluulojen vaikutusta valintoihin ja katsottiin asiaan liittyvä RSC:n tuottama video, joka löytyy osoitteesta: <https://royalsociety.org/topics-policy/publications/2015/unconscious-bias/>. Aihe koskettaa monia meistä ja sitä olisi hyvä itse kunkin pohtia valintaprosessien yhteydessä. Editorial boardin jäsenten valinnassa päästiin eteenpäin mutta vielä on lisävaiheita matkalla ennen kuin uudet jäsenet on nimitetty tehtävään.

PCCP:n omistajaseurojen ja RSC:n välisen sopimuksen mukaisesti RSC tilittää omistajaseuroille rojaltimaksua julkaistuista artikkeleista. Tällä hetkellä jokainen PCCP:ssä julkaistu artikkeli, jossa on suomalainen vastaava kirjoittaja tuottaa kemian seuroille 160 punttaa. Vuonna 2017 tällaisia artikkeleita julkaistiin 13 kappaletta. Julkaisemalla PCCP:ssä tuet siis samalla omaa seuraasi myös taloudellisesti. Alun perin vuonna 1999 tehty sopimus on joiltain osin vanhentunut suhteessa lehtien nykyisiin tilauskäytäntöihin ja nyt käsitelimmekin julkaisijan tekemää uutta ehdotusta sopimukseksi. Pääsimme asiassa hyvään alkuun mutta päätöksiä voi odottaa vasta paljon myöhemmin kun asia on puitu perusteellisesti.

Viime vuonna tuli esille vakava huijaustapaus, jossa Kiinalaisen yliopiston tutkijat olivat saaneet artikkeleita läpi kolmessa RSC:n lehdessä käyttämällä väärennettyä arvioijan sähköpostiosoitetta. Artikkelin kirjoittajat olivat ehdottaneet tunnettua henkilöä artikkelinsa arvioitsijaksi ja lisänneet hänelle sähköpostiosoitteen, joka ei ollut kyseisen henkilön aito osoite. Arvioitsijan lausunto tuli siis taholta, jonka artikkelin kirjoittajat olivat itse järjestäneet. Onneksi tapaus paljastui ja kolme PCCP:ssä julkaistua artikkelia vedettiin pois julkaisijan toimesta (ks. esim. DOI: 10.1039/c7cp90192e). Tapauksen käsittely jatkuu koska artikkelin kirjoittajien yliopiston oma tutkimus on vielä kesken. Kyseinen huijaustapa on tunnettu muuallakin ja se osoittaa, että tiedemaailmassa tapahtuu monenlaista vilppiä, jota vastaan meidän kaikkien täytyy taistella.

Kokousta edeltävänä iltana Svenska Kemistsamfundetin puheenjohtaja Helena Grennberg emännöi meitä perinteisellä Ruotsalaisella illallisella ravintolassa nimeltään Clas På Hörnet. Paikalla on ollut

ravintola jo 1700-luvulla ja sen vieraina on ollut aikanaan aatelisia ja kuninkaita. Paikka mainitaan myös useissa Carl Michael Bellmanin runoissa. Nykyään se on viehättävä kortteliravintola.

Seuraava kokous pidetään Istanbulissa kesäkuun alussa 2019. Isäntänä toimii Turkin kemian seuran - Türkiye Kimya Dernegi – edustaja Mehmet Mahramanlioglu. Odotettavissa on taas varmasti mielenkiintoinen kokous. Sitä odotellessa autan mielelläni kaikissa asioissa, jotka koskevat PCCP:tä. Esimerkiksi jos teillä on kehittämisideoita tai jos havaitsette epäkohtia lehden toiminnassa kertokaa siitä minulle niin vien asiaa eteenpäin. Lisäksi jos järjestätte PCCP:n alaan liittyvää konferenssia on mahdollista hakea esim. posteripalkinnon sponsorointia.

Mika Pettersson

Fysikaalisen kemian professori

Kemian laitoksen johtaja

Jyväskylän yliopisto